

Uppföljning av handläggningstider mm inom plan- och bygglagens område, 2017

Dalarnas län 2017

Inledning

Länsstyrelsen får varje år i uppdrag av regeringen att granska byggnadernas arbete med tillsyn samt hur kommunerna tillämpar plan- och bygglagstiftningen.

I regleringsbrevet för 2018 fick länsstyrelserna i uppdrag att följa upp hur kommunerna uppfyller kraven på lagstadgade handläggningstider när det gäller planbesked, lov och förhandsbesked samt anmälan. Länsstyrelsen skulle i samband med detta lyfta fram goda och konkreta exempel på handläggningsrutiner med mera. Uppdraget ska redovisas till Boverket senast 30 april 2018.

Denna rapport är en sammanställning av uppdraget, och kommer att redovisas till Boverket.

Utdrag ur Regleringsbrev för budgetåret 2018 avseende länsstyrelserna

Tillsyn och tillsynsvägledning över kommunernas plan- och byggverksamhet

”42. Länsstyrelserna ska följa upp hur kommunerna uppfyller kraven på lagstadgade handläggningstider enligt plan- och bygglagen (2010:900). Utifrån uppföljningen ska länsstyrelserna lyfta fram goda och konkreta exempel på handläggningsrutiner, utformning av organisation av service och rådgivning, aktivt arbete med kompetensförsörjning, finansieringsförutsättningar och andra relevanta faktorer som bidragit till att kommuner med olika förutsättningar uppfyller kraven. Formerna för återrapportering ska utformas i dialog med Boverket. Uppdraget ska redovisas till Boverket senast den 30 april 2018.”

Hänvisning till lagtext i denna återrapportering förkortas exempelvis till PBL 8 kap 24 § och då avses 8 kapitlet 24 § i plan- och bygglagen (2010:900). Plan- och byggförordningen (2011:338) förkortas i fortsättningen PBF. Med förkortningen BN avses kommunens byggnadsnämnd eller motsvarande nämnd med ansvar för myndighetsutövning inom plan- och bygglagens område.

Länsstyrelsens diarienummer: 404-1668-2018
Författare: Stefan Kvarnström

Länsstyrelsen i Dalarnas län
Åsgatan 38
791 84 Falun

Innehållsförteckning

Inledning	2
Innehållsförteckning	3
Sammanfattning.....	4
Del 1, Planbesked.....	5
Sammanställning av frågor och svar i enkätens del 1	5
Del 2, Lov och förhandsbesked	8
Sammanställning av frågor och svar i enkätens del 2	8
Del 3, Anmälan.....	13
Sammanställning av frågor och svar i enkätens del 3	13

Sammanfattning

Denna rapport är en sammanställning av hur kommunerna uppfyller kraven på lagstadgade handläggningstider när det gäller planbesked, lov och förhandsbesked samt anmälan. Rapporten innehåller även goda och konkreta exempel på handläggningsrutiner mm.

Sammanställningen grundar sig på de svar som kommit fram i samband med den enkätundersökning som gjorts liktydig bland alla byggnadsnämnder i Sverige, samt de diskussioner som förts vid de besök Länsstyrelsen genomfört hos samtliga länets kommuner. Målet med detta arbete är att göra den uppföljning och utvärdering som plan- och byggförordningen ålägger länsstyrelserna att göra.

Enkäten har besvarats av 14 av Dalarnas 15 kommuner.

Del 1, Planbesked

Lagstöd

PBL 5 kap 4 §

När kommunen har fått en begäran om planbesked som uppfyller kraven i 3 § ska kommunen ge sitt planbesked inom fyra månader, om kommunen och den som har gjort begäran inte kommer överens om något annat.

Sammanställning av frågor och svar i enkätens del 1

1.1 Ange ungefärlig andel planbesked som BN beslutade inom 4 månader (under 2017)

100 procent: 5 kommuner

Fler än 90 procent: 2 kommuner

Mellan 50–90 procent: 1 kommun

Färre än 50 procent: 1 kommun

5 av kommunerna uppger att man inte har någon efterfrågan på planbesked och inte haft några sådana ärenden under senaste året.

1 kommun svarar att man försöker styra bort från planbesked mot muntliga besked i stället.

1.2 Beskriv kortfattat BN:s handlägningsrutiner angående planbesked

Av de kommuner som svarat på denna fråga framkommer inga större skillnader i handlägningsrutiner. När ärendet inkommer görs en utredning av förutsättningarna, i vissa fall enligt kommunens checklista. Vissa kommuner gör därefter ett remissutskick, ibland även till grannar. Därefter tas beslutet oftast av den politiska nämnden.

1.3 Ange gärna om BN har förbättrat sina handläggningstider och beskriv vilka förändringar som gjorts för att förbättra resultatet

Inga exempel på speciella förbättringar har framkommit.

Svar som lämnats:

- *"Har redan korta tider, inget problem"*
- *"Checklista med frågor och kontaktpersoner har tagits fram"*

1.4 Beskriv kortfattat hur BN är organiserade samt hur BN arbetar för att ge service och rådgivning angående planbesked

Vanligtvis hanteras service och rådgivning angående planbesked på samma sätt som all annan service och rådgivning inom BN:s verksamhetsområde.

Svar som lämnats:

- *"Telefon, mejl"*
- *"Hemsida, kommunens servicecenter, dialog med handläggare"*
- *"Kontaktcenter slussar till handläggare som svarar inom fem dagar."*
- *"En planarkitekt har detta som uppgift."*
- *"Webb, telefon och bokade möten."*
- *"Inget speciellt för planbesked, samma service som vanligt"*
- *"Svarar i telefonen när det ringer."*
- *"Alltid personlig kontakt"*

1.5 Har BN haft svårt att klara handläggningstiderna för planbesked?

1 kommun svarar ja

7 kommuner svarar nej

1.6 Vad bedömer BN att svårigheterna berott på? (T ex resursproblem eller annat).

2 kommuner anger resursbrist.

Andra svar som anges:

- *"Väntan på kompletteringar."*
- *"Vilande i ök med sökanden."*
- *"Ärendet är komplicerat."*
- *"Skulle kunna bli problem vid t ex längre sjukdom."*
- *"Sjukdom"*

1.7 Övriga synpunkter när det gäller planbesked, t ex problem, förslag till lösningar etc.

Svar som lämnats:

- *"Planbesked är bra hjälpmedel för att kunna planera kommande planarbete."*
- *"Det fungerar bra."*

Del 2, Lov och förhandsbesked

Lagstöd

PBL 9 kap 27 §

Byggnadsnämnden ska handlägga ärenden om lov och förhandsbesked skyndsamt och meddela sitt beslut om lov eller förhandsbesked inom tio veckor från det att den fullständiga ansökningen kom in till nämnden. Om det är nödvändigt på grund av utredningen i ärendet, får tiden förlängas en gång med högst tio veckor utöver de ursprungliga tio veckorna. Sökanden ska informeras om förlängningen och skälen för den innan den ursprungliga tidsfristen har gått ut.

Bestämmelser om att ett mottagningsbevis ska skickas till sökanden när en fullständig ansökan har kommit in och om innehållet i ett sådant bevis finns i 8 § lagen (2009:1079) om tjänster på den inre marknaden.

Sammanställning av frågor och svar i enkätens del 2

2.1 Ange ungefärlig andel lov och förhandsbesked som BN beslutade inom 10 veckor (under 2017)

100 procent: 3 kommuner

Fler än 90 procent: 6 kommuner

Mellan 50–90 procent: 5 kommuner

Färre än 50 procent: 0 kommuner

2.2 Beskriv kortfattat BN:s handlägningsrutiner när det gäller handläggning av lov- och förhandsbesked (t ex omfattningen på delegationen, nedskrivna rutiner, flödesschema, beskriv processen när ett ärende kommer in till det beslutas, diarieföring, fördelning till handläggare, remisshantering. Är BN digitala och ur långt sträcker sig det, vad fungerar bra och dåligt?)

Delegation

Samtliga kommuner uppger att handläggarna har långtgående delegation att fatta beslut om lov med mera. Vanligen omfattar delegationen beslut om lov för planliga åtgärder, liten avvikelse från detaljplan, mindre åtgärder och kompletteringsåtgärder utanför detaljplan. Nämndbeslut krävs ofta vid större byggnader, förhandsbesked och bygglov vid nylokalisering, motstridiga intressen och avslag. Inga väsentliga skillnader mellan kommunerna har framkommit i detta avseende.

Rutiner

Ungefär hälften av kommunerna har nedskrivna rutiner ärendehantering i form av flödesschema, checklistor och granskningsblad.

Beträffande rutiner märks inte någon avgörande skillnad mellan länets kommuner. En normal handläggning utifrån det som krävs enligt lagstiftningen utförs och rutinerna är konventionella.

Handlägningsrutinerna följer i princip dessa steg:

- Registrering av ärendet.
- Förgranskning (Är ansökan komplett? Har ritningar tillräcklig kvalitet?)
- Fördelning av ärende till handläggare.
- Granskning
- Remissutskick, grannhörande
- Kommunikering
- Beslut
- Expediering, fakturering.

Digitalisering

6 av 14 kommuner svarar att de inte har någon digital handläggning.

7 av 14 kommuner svara att de har en delvis digital handläggning. Det varierar i vilken grad arbetet är digitalt. Svar som lämnats:

- *"De flesta momenten digitala, inte grannhöran, inte arkiv."*
- *"Vi jobbar mot en digital ärendehantering, skannar allt, använder e-tjänsten MittBygge."*

- *”Ett digitalt utvecklingsarbete pågår, ärendeprocessen görs om för att kunna läggas om till ett mer digitalt flöde när verktyg är på plats.”*
- *”Handlingar skannas, ingen e-tjänst för ansökan, arkiv i pappersform”*
- *”Digitalt från ansökan till expediering av beslut. Gallring och arkivering ska kopplas på under snar framtid.”*
- *”Digital checklista på läsplatta vid arbetsplatsbesök.”*

2.3 Ange gärna om BN har förbättrat handläggningstiderna och beskriv vilka förändringar BN gjort för att förbättra resultatet

Ingen av kommunerna anger att några genomgripande förändringar av handläggningen gjorts. Däremot har många mindre förbättringar gjorts av olika moment i handläggningen.

Svar som lämnats:

- *”Servicedeklaration”*
- *”Konsultresurser används”*
- *”Organiserat specialistteam bland handläggarna har medfört snabbare hantering och likartade bedömningar.*
- *”Sett över processer, inga ärenden inaktiva ex när grannar hörs.”*
- *”Specialisering i olika kunskapsområden, t ex förhandsbeskedsgrupp.”*
- *”Kontaktcenter som slussar frågor till bygglövsgrupp.”*
- *”Nej, vi arbetar som vanligt och de flesta verkar nöjda.”*
- *”Alltid två handläggare på tekniska samråd.”*
- *”Fördelar och följer upp arbetet bättre.”*
- *”Överfört arbetsuppgifter på administrativ personal.”*
- *”Lyckade rekryteringar.”*
- *”Bekräftelsebrev med mycket information”*
- *”Tidigt möte med byggherrar minskar behov av kompletteringar.”*
- *”Sänkt krav på kontrollplan.”*
- *”Annonsering”*
- *”Planerar att uppdatera ärendesystemet”*
- *”Snabba att begära komplettering”*
- *”Kartläggning och effektivisering/tydliggörande av hela processen har gjort att vi har kunnat korta ner handläggningstiden”*
- *”Enkla ärenden sorteras ut och beslutas direkt.”*
- *”Svarsblankett vid grannhörande ger hög svarsfrekvens”*
- *”Administratörer hanterar eldstäder, handläggarna kan då arbeta mer med ärenden som kräver bedömning.”*
- *”Skanning av handlingar görs av administratörer i stället för handläggare.”*
- *”Alla handläggare har delegation på anmälan.”*
- *”Delvis digitala, snart införs e-tjänst.”*

2.4 Beskriv kortfattat hur BN är organiserade samt hur BN arbetar för att ge service och rådgivning när det gäller lov och förhandsbesked

Vanligtvis hanteras service och rådgivning angående planbesked på samma sätt som all annan service och rådgivning inom BN:s verksamhetsområde. Normalt innebär det information på webb, råd och service via telefon, mejl och besök. Fasta telefontider och besökstider förkommer.

Svar som lämnats:

- *"Kommunen har Servicecenter som tar emot frågor"*
- *"Våra handläggare tar emot besök under dagtid, ca 130 besök per månad."*
- *"Ett kontaktcenter som slussar frågor till bygglovsgrupp."*
- *"En kundmottagare vissa tider, stöttad av bygglovsassistenter och bygglovsutredare"*
- *"Tidsbokning hos byggnadsinspektör"*
- *"Vi har kvällsöppet för allmänheten vissa dagar."*
- *"Information vid företagsfrukostar och liknande"*
- *"MittBygge"*
- *"Växeln svarar på enklare bygglovsfrågor."*
- *"Service ges även vid ett lokalkontor i norra delen av kommunen."*
- *"Lathundar för ansökan"*

2.5 Beskriv hur BN arbetar med kompetensförsörjning när det gäller handläggning av lov och förhandsbesked

Inom länet pågår en diskussion om att starta en bygglovshandläggartutbildning knuten till högskolan. Diskussionen är i ett tidigt skede för närvarande och inget är beslutat.

Svar som lämnats:

- *"Vi går kurser, webbseminarier, samverkansträffar mm"*
- *"Specialisering av handläggarna i olika kunskapsområden."*
- *"Arbetar inte med kompetensförsörjning just nu."*
- *"Mycket tid läggs på rekrytering, inskolning och utbildning"*
- *"Vi försöker ha mycket dialog kring ärendena när vi har genomgångar för att alla ska få del av kunskap och erfarenheter som finns i gruppen."*
- *"Smått om tid att hålla sig uppdaterad."*
- *"Intern kompetensutveckling."*

2.6 Har BN haft svårt att klara handläggningstiden?

9 kommuner svarar ja.

3 kommuner svarar nej.

Kommentarer till svaren:

- *"Väldigt få fall."*
- *"Ja, för förhandsbesked."*
- *"Ett fåtal ärenden per år."*
- *"Ja på våren-sommaren."*
- *"Nej, handläggningstider prioriteras."*

2.7 Vad bedömer BN att svårigheterna berott på? (T ex resursproblem eller annat)

Svar som lämnats:

- *"Diskussioner med sökanden om ändringar."*
- *"Nämndens sammanträdestider"*
- *"Semestrar"*
- *"Kommunicering vid avslag"*
- *"Pensionsavgångar"*
- *"Många ärenden."*
- *"Svårt att veta när ett ärende är komplett."*
- *"Lång handläggning hos andra myndigheter."*
- *"Resursproblem"*
- *"Otydliga rutiner och processer."*
- *"Generationsväxling"*
- *"Ökad ärendemängd"*
- *"Omorganisation"*
- *"Nytt ärendehanteringssystem"*
- *"Svårt att rekrytera personal med rätt kompetens."*
- *"Mycket att göra vår-sommar"*
- *"Deadlines vid nämndärenden"*
- *"Brist på personal"*
- *"Vakanser"*
- *"När beslut ska tas på politiska möten"*
- *"Hög ärendeinströmning på sommaren, ärenden som kommit in sent på sommaren."*

2.8 Övriga synpunkter som gäller lov och förhandsbesked, t ex problem, förslag till lösningar etc.

Svar som lämnats:

- *"Förhandsbesked borde få ta lite längre tid."*
- *"Omfattande administration är betungande för handläggare i en liten kommun."*
- *"Många äldre detaljplaner som försvårar i bygglovshandläggning."*
- *"Sårbarhet med bara en handläggare på kommunen."*
- *"Krångligt med alla undantag från krav på bygglov."*

Del 3, Anmälan

Lagstöd

PBF 6 kap 7 §

En anmälan för en åtgärd som avses i 5 § ska vara skriftlig och göras till byggnadsnämnden.

Byggnadsnämnden ska handlägga en anmälan skyndsamt och meddela sitt beslut om startbesked inom fyra veckor från den tidpunkt då samtliga behövliga uppgifter kom in till nämnden. Om frågan är av större vikt eller av principiell betydelse, får dock nämnden meddela sitt beslut om startbesked inom åtta veckor från den tidpunkten.

Bestämmelser om att ett mottagningsbevis ska skickas till sökanden när en fullständig ansökan har kommit in och om innehållet i ett sådant bevis finns i 8 § lagen (2009:1079) om tjänster på den inre marknaden.

Sammanställning av frågor och svar i enkätens del 3

3.1 Ange ungefärlig andel anmälanärenden där BN beslutade om startbesked inom 4 veckor (under 2017)

100 procent:	5 kommuner
Fler än 90 procent:	4 kommuner
Mellan 50–90 procent:	5 kommuner
Färre än 50 procent:	0 kommuner

3.2 Beskriv kortfattat BN:s handlägningsrutiner när det gäller handläggning av anmälanärenden (t ex omfattningen på delegationen, nedskrivna rutiner, flödesschema, beskriv processen när ett ärende kommer in till det beslutas, diarieföring, fördelning till handläggare, remisshantering. Är BN digitala och hur långt sträcker sig det, vad fungerar bra och dåligt?)

Alla kommuner svare att de i princip har samma rutiner för anmälan som för sina lovärenden. Anmälanärenden är vanligen lite enklare åtgärder och vissa

moment i lovprocessen behöver inte göras i anmälan. De flesta kommuner sorterar ut sina anmälanärenden och hanterar dessa lite skyndsammare än lovärendena.

3.3 Ange gärna om BN har förbättrat handläggningstiderna och beskriv vilka förändringar som gjorts för att förbättra resultatet

Samma svar som på fråga 2.3

3.4 Beskriv kortfattat hur BN är organiserade samt hur BN arbetar för att ge service och rådgivning angående anmälanärenden

Samma svar som på fråga 2.4

3.5 Beskriv hur BN arbetar med kompetensförsörjning angående handläggning av anmälanärenden

Samma svar som på fråga 2.5

3.6 Har BN haft svårt att klara handläggningstiderna för anmälanärenden?

3 kommuner svarar ja
4 kommuner svarar nej

3.7 Vad bedömer BN att svårigheterna berott på? (T ex resursproblem eller annat)

Svar som lämnats:

- ”Semestrar”
- ”Många ärenden och svårt att prioritera.”
- ”Remisser”
- ”Remisser till andra myndigheter.”

3.8 Övriga synpunkter när det gäller anmälanärenden, t ex problem, förslag till lösningar etc.

Svar som lämnats:

- *"Anmälningsärenden kan ofta kräva samma typ av handläggningsarbete som vanliga lov."*
- *"Orimligt kort handläggningstid för t ex komplementbostadshus."*